

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Kossuth-tér hová a lapszellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Megjelenik hetenként egyszer vasárnap.
Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K.
Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér.

Főszerkesztő: **Benka Gyula**
Főmunkatárs: **Zlinszky István**

KIADÓHIVATAL:
Belicey-ut 9. számú ház, hová az előfizetési
és a hirdetési pénzek küldendők.
Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér.

A mezőgazdasági kiállítás.

Az a hatalmas lendület, a mely az utóbbi évek gazdasági életét hazánkban áthatja, érezteti hatását minden téren és néhány intézménynek egészen új oldalról adott fejlődési irányt. Így a kiállítások rendeltetéséről eddig az volt a közfelfogás, hogy azoknak egyrészt tudományos szolgálatokat kell tenni, másrészt pedig kívánatos látni-
valókat nyújtani.

A kiállítások e két rendbeli hivatása mellé, a melyek máig is megvannak, újabban egy harmadik nemű hivatás járult és gyakorol döntő befolyást a kiállítások berendezésére. Ez a gyakorlati életnek szolgálás, a különböző foglalkozási ágak fejlesztése kiállítások útján.

Ennek a fejlődésnek, a melynek jelei különösen az országos jellegű nyilvános állandó kiállításokban már is nagyban mutatkoznak, egyszerű gyakorlati oka van. A kereső ember szakbeli tudásának szükségletei annyira szaporodtak, hogy kielégítésükre az

eddig eszközök elégteleneknek bizonyultak. Újabb, gyorsabban ható, könnyebben kezelhető eszközökre van szükség a keresetet [gyarapító] tudás terjesztésére. Ez eszközök közé sorakoztak az állandó kiállítások és múzeumok is, midőn a látóivalók csoportosításával lehetővé teszik a gyakorlati ismeretek látás útján való megszerzését, s ezen ismereteknek a magán-gazdálkodásban való hasznos alkalmazását.

Ezen szempontok vezérelték az államot, a mikor hatalmas áldozatokkal az ország központjában a magyar mezőgazdasági múzeumot felállította és fenntartja.

A mezőgazdasági múzeum célja mindazt bemutatni, a miből a hazai mező-, kert-, szőlő- vagy erdőgazda megbízható gyakorlati tanúságot nyerhet, miként, miféle módon termeljen, hogy a legnagyobb eredményt elérhesse, miként védekezzen a gazdaság kártevői

ellen, miként szállítsa termelt áruit alkalmas piacra.

Másrésről az ily állandó kiállítások, ily múzeumok a kereskedő, iparos fogyasztó közönséget is tájékoztatják, honnan szerezze be és mily minőségben a neki szükséges árukat.

Eddig ily mezőgazdasági múzeum csupán Budapesten van. Ez természetesen nagy arányú, a mely felöleli a mezőgazdaság történelmét is, az ös-foglalkozástól kezdve levezetvén annak fokozatos fejlődését. Újabban azonban mind gyakrabban hallatszik az eszme, hogy ily állandó kiállításokat, kisebb-szerű múzeumokat a vidék mezőgazdasági központjain is kellene felállítani, a melyek kapcsolatban az időleges élő állatok, termények kiállításával a fent kifejtett célokat szolgálják.

Az ősszel nálunk rendez állatkiállítást a Békésmegyei gazdasági egyesület. Vidékünk népsége jóformán teljesen a mezőgazdaságnak, illetve mezőgazdaságból él. Nem ütköznék tehát

T Á R C A.

Mese.

Egy fürtös fejű lovag, nevető kék szempárral, rózsapiros arccal, tiszta, mint szálló hóhé hely; szép mint Adonis; böles, mint a Korán, és vitéz, mint Bayard lovag, fiatal szívének rajongó lelkesedésével elindult a nagy világba, hogy lemondva minden földi hiúságról, érzéki gyönyörrel diadalra juttassa azt, ami után lelke annyira szomjuhozott, az „Igazság”-ot.

Hosszu fáradságos vándorlása közben egy idegen országba jutott, a hol szétszórt holttestek hevertek, felégetett falvak füstölögtek, mindenütt gyász és pusztulás hirdette egy lefolyt háborúnak borzalma. Minél tovább haladt, annál több temetetlen holttestet feküdt szerteszét az országuton, árok partján; — mezőségen, mindenütt, a merre csak a szeme ellátott.

Feje felett mint szakadozott terhes felhő kóválygott a hollók és döggescelyük tá-

bor, és ez a szálló felhő vezette őt mindég beljebb-beljebb a kipusztult országba, míg nem egy esendes csillagos éjszakán rábukkant a legyőzött taborára.

Harcdeztett férfiaknak könnytelen kémenysívi asszonyok öntötték a golyót, köszörfülték a kardot, és buzdították a vezér nélkül csüggedőket új harcra, egy végső küzdelemre.

Itt tudta meg a vándor ifju, hogy egy boldog, szabad kis országra ráfeküdt egy éhes nagy hatalom, hogy nyers erejével, szeregeinek megszámlálhatatlan sokaságával elsöpörje a térdéről ezt a szabad kis országot, s dolgos kezű népét rabigába hajtsa, szolgaságra vesse.

És az ifju hős, lábzan égő arccal kezébe ragadta szabályját s magasra emelve megesküdt, ott a csillagfényes éjben, hogy diadalra viszi az eltiprott „Igazság”-ot; legyőzi a győzöt, és visszavívja ennek a maroknyi népnek legdrágább kincsét, — a szabadságot!

Riadót fuvatott; aztán: Hajrá, hajrá! Neki az ellenek! Mint próféta vezette

a népét ütközetről-ütközetre; diadalról-diadalra. Egyik kezében halált osztó kardja, másikban a rongyos, tépett, véres zászló.

Harcolt a maroknyi nép prófétája élén hullott az ellen rakásra, mint őszi levél vihazugása közt, halottakkal telt meg minden talpalatnyi tér, mintha csak a végítélet napján temetővé változna át az egész nagy mindenség.

De az elesettek helyén új hadsereg támadt és a mint fogyott a hősöknek száma, úgy nőtt, mindég csak nőtt a szabadságtipró vad csorda.

Egyszer aztán kiesett a próféta kezéből is a kard, földet ért a zászló, elveszett a szent ügy, legyőzték a vezért, és a durva nyers hatalom őt, az Igazság bátor hirdetőjét, lánglelkű harcósát, ledobta a tömlőc fenekére néma kísértetek és patkányok közé.

Hogy elűzze magától a kísértő árnyakat, barátságot kötött a patkányokkal, beszélgetett velök s megértették egymást. Megosztotta velük kenyerét, amelyet naponként nyújtott be egy láthatatlan kéz; a patkányok aztán hálából apró erős kis fogaik-

nagyobb nehézségekbe azon eszme megvalósítása, hogy a szeptemberi állatkiállítást egészítse ki Szarvas közönsége általános mezőgazdasági kiállításá, a melyben bemutatnánk egymásnak mezőgazdaságunk eszközeit és eredményét.

Ezzel kapcsolatban helyt találna a kiállításon a házi ipar is, a mely szorosán összefügg a nép rendes foglalkozásával és attól el sem választható s így a mezőgazdasággal foglalkozó népünk kiállításának keretébe a legnagyobb mértékben beillő.

Egy általános mezőgazdasági kiállítás, hol gazdáink, kik büszkén vallják magukat az Alföld elsőrendű gazdálkodóinak, bemutatnák azon eszközöket, azon rendszert, a melylyel gazdaságukat vezetik; bemutatnák a különféle termelésnek előnyeit és hátrányait; bemutatnák azt, ki miféle eszközökkel igyekszik elhárítani, illetve enyhíteni a természet csapásait, rovarok pusztításait, — bemutatnák kiválóbb termelvényeiket, — kétségtelenül annyi haszonnal járna, a résztvevőknek annyi alkalmat adna ismeretek, tapasztalatok szerzésére, hogy bőségesen megtérülne az a költség, a mit ilyen kiállítás rendezése okoz.

Az ilyen kiállítás sikere azután talán arra is buzdítaná gazdáinkat, hogy azt állandóvá tegyék, a mi által gazdálkodásunk kétségtelenül hatalmas segítő eszközt nyerne.

m. l.

Elfogott cigánykaraván.

Ismeretesek azon borzalmas gyilkosságok, a melyeket a csongrádi keresztényen gőzmalomban, majd Gyónon és végül Dánoson rövid időn belül elkövettek. A gyanú a tett felfedezése után erősen, az országban szerte vándorló oláh cigányokra irányult, a kik közismertek arról, hogy egész életüket lopás, rablás, ha kell gyilkosságok segítségével tartják fenn. A fél ország csendőrsége megindította ellenük az elkeseredett hajszát, melynek hullámai Szarvasra is elértek.

Hétfőn a szarvasi határban láttak egy cigánykaravánt a csendőrök. Bevitték őket a község házára, a hol átkutatván holmijaikat, a többek között egy hidvámcedulát találtak náluk, melynek tanúsága szerint július 12-én jöttek át Csongrád mellett a Tiszán. Ugyanakkor történt, hogy a csongrádi gőzmalom őreit megölték és a malmot kirabolták. A cigányoknál volt mintegy 500 korona készpénz is, ami még gyanusabbá tette őket.

Épen ezért a csendőrség a gyanús cigányokat Csongrádra kísértette át, hol vallatóra fogják őket, nem-e volt részük az ott elkövetett rabló-gyilkosságban. A többiek pedig eltoloncolták.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a héten a szomszédban is „müködtek” a cigányok.

Vasárnaptól hétfőre virradó éjjel két helyen is loptak lovakat. Ifj. Hack Mátyás benedeki gazdálkodónak hét

darab fajcsikóját, Csekő Mihály remetei gazdának pedig három lovát kötötték el az éj homályában és vitték magukkal az ügyes zsványok.

A környéken ugyanazon időben láttak egy két szekérből álló cigánykaravánt járni, a mely 6 férfiből és több asszony s gyerekből állott. A legnagyobb valószínűség szerint ezek vitték el a lovakat. A csendőrség erősen üldözőbe vette őket, de eddig eredménytelenül.

Igazán ideje már, hogy a fenevadakat, a kik az egész ország közbiztonságát állandóan veszélyeztetik, fjttyet hányva minden állami rendnek, ha kell, tüzzel-vassal kordába szorítsák.

A kártya ellen.

Egymást érik az országban a szenzációs hírek Amerikába szökött nagyurakról, öngyilkos gavallérokról, nagy tekintélyű hivatalnokokról, kikről egyszerre sikkasztás sül ki. A megrettent közvélemény ilyenkor keresi az okot és legtöbb helyen szerepel: a kártya. Mindenfelől élénken hangzik a kívánság, hogy a játékszenvedély országos törvénnyel korlátozassék.

A napokban érkezett Békésmegyéhez Nagyvárad városának átírtára azon kérelemmel, hogy az átküldött és az országgyűlés képviselőházához intézett felirathoz vármegyénk csatlakozzék és a játékszenvedély korlátozása érdekében hasonló feliratot intézzen a képviselőházhoz.

kal egy éles vasszöveget rágtak ki a falból, amelylyel ő tiz hosszú esztendő nehéz munkájával akkora nyílást vágott a kőfalon, hogy kiferhetett rajta, megszabadulhattott nehéz rabságából.

A haja már deresedni kezdett, acél izmai megtágultak, elgyöngültek, de elméje még élesebb lett, megtanult a sötétben tisztán látni, bölesen gondolkodni, és lakadó erejét visszaadta a hit, mely megszállta lelkét, hogy elméje tisztaságával ki fogja vivni azt az Igazságot, amit nem tudott diadalra juttatni szíve lelkesedésével, acél karja erejével.

Legelső útja egy nagy városba vezet, a hol a tágas főtéren félállított emelvényről díszes menyezet alatt, a város bírája osztotta az Igazságot.

Már csak egy pörlekedő pár várt az ítéletre.

Az emelvény előtt porban fetrengve siránkozott két sápadt asszonyszemély, míg fent az emelvényen, a bíró oldalánál gögös pöffszekedéssel magyarázta panaszát egy gazdag ruházatu kalmár.

A vándor odament az asszonyokhoz és megkérdezte az idősebbet, miért siránkoznak annyira, miért fetrengenek a porban és miért verik homlokkal a földet?

— Ó, jó uram, szörnyű a mi bajunk, szörnyű a bánatunk. Az a gazdag kalmár,

ki most panaszol be bennünket a bírónak ötven aranyat adott nekem kölesön, beírva a kötlevelebe, hogy birtokomból bármit elkozhatsz, ha az ötven aranyat a kitűzött időre vissza nem fizetem.

Ez az idő elmúlt, és én nem tudtam fizetni, fel is ajánlottam neki minden vagyonomat, de ő a leányomat követeli, azt állítja, hogy joga van hozzá, mert a leányom szintén az én tulajdonom, és én felajánlottam neki mindent, a mi az enyém, — így szól az irás, ha fizetni nem tudok.

Ez a mi nagy bajunk jó uram és nincs, a ki segítsen mi rajtunk, nincs, a ki jó tanácsosal megmentsen e szörnyű veszedelemből.

— Száritsd fel omló könnyeidet szegény meggyötrött lélek te, nem oly rosszak az emberek, mint ahogyan hisszük. Én leszek a tanácsadód, én leszek a védőd.

Megszólalt a bíró; a vád im elhangzott, van-e valaki, aki vállalkoznék a védelemre is?

Az idegen előlépett, hogy megvédelmezze az árvákat, elhagyottakat.

Ragyogó ékesszólással, meggyőző erővel verte le a kalmár követelését napnál fényesebben bizonyította be az üldözötték Igazát, s a vádló kalmár embertelen követelésének Isten és földi törvények értelmében való tarthatatlanságát.

A tömeg ujjongott, tapsolt a védőnek és úgy üdvözölte őt, miként egy új Messiást.

A bíró pedig kérdőleg, gyanakodva nézett a kalmárra.

— Hallottad ezt kalmár, az ügyed rosszul áll, az Igazság serpenyője félre bilent, bizony-bizony mondom követelésedért nem adnék egy fabatkát.

— Kegyes bíró, válaszolt a kalmár. — Nagy az én bizodalmam az én Igazsághoz, s magad is befogod ezt látni, ha ügyemet jobban megvizsgálod.

És a bíró zsebébe csusztatott egy erszény aranyat. — Való igaz, mondá a bíró hogy jól megfontolva a dolgot, elmémben javadra kezd derogni az Igazság, ámbar a serpenyő még mindig ellened vall.

— Nézd meg jobban ó böles bíró azt a serpenyőt, világosítsa fel az ég a te böles elmédet. És újra a bíró zsebébe csusztatott egy kövér arannyal telt erszényt.

Igazad van derék kalmár. elmém már tisztán lát, és el nem vakithat egy idegen kőbódó hazugsággal teli védő beszéde.

A leány a tied, jogod van hozzá, megfizetted érte. Így ítélek én, az igazságos bíró!

És a tömeg, amely az imént még ujjongva üdvözölte az idegen tudóst, gunyos röhej közben kiverte a városhól, lökdösve, leköppe az Igazság legendás bajnokát.

A
rámuta
börze,
okoz,
is, épe
alantia

A
rideger
godni
szende
erköles
Ehhez
irányza
ként s
vételi
maga
témén
az elő
haszno
kedelm
reskede
legvesz
kokkal
akik a
kulturé

Ti
jelszava
nagy ré
munka
ellen s
a gyarl
tombolá
ellenörz
osztály
szened
nyekkel
ratot a
dására.
Itt

Ki
csak ugy
egy oly
csak a
esés elő

A
le a nap
röpködté
környék.
tan dölt

Eg
fekete fü
jött ki.

Az
szán, a
költemén
tett gon

Ho
a napsug
a ki belé

Sze
a legény
zárva r
egy eső
legszebb

A
megdob
reszketet
hogy mi
kirúzott
világon,
földi pi
csókja

A felirat, a mely a kártyán kívül rámutat azon pusztításokra, mint a börze, osztályorsjáték, lóverseny is okoz, sokban talál a mi viszonyainkra is, épen azért érdekesebb részeit az alantiakban közöljük:

A jelen társadalmi életünket, a ridegen üzleti, a hirtelen meggazdagodni akarás vágyától ösztökélt egyéni szendevélyek által, éppen az ősrégi erkölcsi alapról látjuk naponkint letérni. Ehhez a különben is szenvedelmes irányzathoz pedig hűséges segítőtársként szegődik az állami háztartás bevételi forrásainak emelése érdekében maga az állam az osztályorsjáték intézményével, a lótenyésztés álcája alatt az előkelő főurak időtöltő kellemes és hasznothajtó lóversenyekkel, a kereskedelmi élet fejlesztése céljából a kereskedők a tőzsdei üzérkedéssel s a legveszedelmesebb hazárd kártyajátékokkal mulatság örve alatt mindazok, akik a mai társadalmi felfogás szerint kulturéletet élnek.

Titkolt célok érdekében, hazug jelszavakkal harcol a mai társadalom nagy részre a becsületes, kitartó nagy munka s a szabad józan gondolkodás ellen s az állambatalom tétlenül nézi a gyarló egyéni érdekek szenvedélyes tombolását, sőt hatósági felügyelet és ellenőrzés mellett maga fokozza az osztályorsjáték intézményével a játékszenvedélyt s készíti elő hű reményekkel a gyenge emberi véges akaratot a pusztító szenvedélyek befogadására.

Itt is a társadalmi osztályok min-

Kinos vándorlás közben, amikor már csak ugy vonszolta maga után az életet, egy oly esodaszép vidékre vetődött, a minő csak a paradicsom kert lehetett a bűnbetés előt.

A kék égboltozatról tisztán ragyogott le a nap, s feje felett arany tollu madarak röpködtek, s bűvös daltól zsongott az egész környék. A fáradt aggastyán félig elkábultan dőlt le a puha pászitos fűre.

Egyszerre a bokrok árnyékából egy fekete fürtös ifju és egy aranyhaju leány jött ki. . . .

Az ifju olyan volt mint ő, élete tavaszán, a leányka pedig üde mint egy májusi költemény, ártatlan mint a meg nem született gondolat.

Hosszu arany haját játszva csókolgatta a napsugár, s szeme kék egében üdvözölt a ki belenezett.

Szerelmes odaadással simult a leányka a legényhez, az pedig izmos két karjába zárva rátapasztolta ajkát a lány ajkára s egy csók esattanásában hangzott el a világ legszebbik zenéje.

A vándornak pedig, ott a rejtekhelyén megdobbant a szíve, egy édes zsidbadás reszketett át rajta, s ősz fejjel tudta meg, hogy mint fürtös feju ifju, milyen közel volt kitűzött céljához, mert egy igazság van e világban, melyet be nem moskolhat semmi földi piszok, kedvesünknek első szüzi csókja
G. István.

den rétegében a féktelen játékszenvedély lesz urrá és igen gyakran a vágyonától fosztja meg a munkás polgárokat. A kereskedő, józan adásvételi ügyletek kötése helyett tőzsdei szerencsejátékokkal a reális hasznot messze felülmuló nyereség reményében játékszenvedélyének hódol. Kockáztatja a reális hasznot, sokszor elveszti becsületes munkája gyümölcsét, magával rántja a romlás igen gyakran a hiszékeny földmivest, ki szintén elveszti vágyonát, tönkre jutnak egyes családok s nemzetünk e fenntartó oszlopoi lassan, de biztosan porladnak a sokféle egyéniszenvedély-játékkedv, gazdagodás vágy romboló folyamatában. A játékszenvedély lazává teszi az egyén erkölcsi életét és béke, egyetértés, szabadság, szeretet helyett az irigység, gyűlölet és szolgalelkűség rabja lesz a független polgár.

Ezen állami, politikai és az egész társadalmi életre kiható bajok a lóversenyfogadások szigorú büntetés melletti betiltása, az osztályorsjáték eltörlése és a tőzsdei látogatók kereskedelmi ügyletekre leendő korlátozása útján, törvényhozásilag volnának orvoslandók.

UJDONSÁGOK

— Mikler Sándor esküvője. Vármegyénk kir. tanfelügyelője, Mikler Sándor a mult napokban vezette oltárhoz Nyiregyházá naz evangélikus templomban özv. Kubassy Arthurné leányát, Bertát. Az esketési szertartást a vőlegény édes apja végezte. Mikler Sándornak sokan kívántak szerencsét ez alkalommal Békésmegyéből is.

— Kinevezés Tömöri Lajos gyulai törvényszéki jegyzőt ő felsége a király a gyulai törvényszékhez albiróvá nevezte ki Sommer Béla albiró helyébe, akit Gyuláról az orosz házi járásbíróshoz neveztek ki járásbírónak.

— A vármegyei kórházépítés. A vármegyei közkórházra felügyelő-bizottság legutóbbi ülésén megbízta dr. Berkes Sándor igazgató-főorvost, hogy Jendrasik miniszteriumi műszaki tanácsossal az ujonnan építendő kórházépületek tervrajzaira vonatkozólag tárgyalásokat folytasson. Ezek a tárgyalások azért váltak időszerűkké, mert Jendrasik kerek 15.000 koronával drágában szeretné elkészíteni a szükséges terveket, a kórházi bizottság előirányzott tiszteletdíjánál. Berkes Sándor dr. e tárgyban tegnapelőtt Budapestre ut-

zott, de esetleges megállapodásai a bizottságra nem járnak kötelező erővel.

— Határkiigazítás Békés- és Csanádvármegyék között. Békés- és Csanádvármegyének Tótkomlós melletti határán régóta szükségessé vált már a határkiigazítás. Csanádvármegye törvényhatósága a legutóbbi hetekben végre elhatározta, hogy a vitás határvonalnak megállapítása érdekében átir Békésmegyéhez. Ez az átirat megérkezett vármegyénkhez és a két törvényhatóság pénteken tartott helyszíni tárgyalást. Csanádvármegye részéről a megyei főjegyző jelent meg a tárgyaláson. Békésmegyét ugyanakkor dr. Konkoly Tihamér képviselte.

— Cukorrépa termelés Szarvason. Gazdaközönségünk körében mozgalom indult meg az iránt, hogy a cukorrépa termelését általánossá tegyék a szarvasi határban, hol jelenleg csak egy-két nagy uradalom termel cukorrépat. Ez ügyben az érdekeltek ma délelőtt 11 órakor értekezletre jönnek össze a község háza tanácstermében. Felhívjuk ez uton is gazdáinkat, hogy ott minél számosabban jelenjenek meg.

— Lopás. Özv. Gulyás Györgyné csabacsüdi korcsmájából egy nagy üveg szilvóriumot elloptak. A tettesek eddig ismeretlenek.

— A községi rendőrség megszüntetése. Már régebben felterjesztést tett a szarvasi főszolgabíró a belügyminiszterhez az iránt, hogy Szarvas község belterületén szüntessék be a községi rendőrséget és a csendőrségre bizassék a rend fentartása. Akkor azonban a belügyminiszter nem teljesítette e kérelmet azon indokból, hogy csak rendezett tanácsú városokban vállalja el a csendőrség a rend fentartását. Most ujabbán is felmerült ezen terv. Remélik, hogy a jelenlegi belügyminiszter hajlandó elvállalni a csendőrség feladatát a belterületen való rend fentartását. Nagy kérdés azonban, hogy a községi képviselőtestület hajlandó lesz-e magára vállalni az ezen reformmal járó nagy teher többletet eltekintve attól, hogy a csendőrség a maga tulságosan szigorú szolgálati utasításával nem igen alkalmas a nagyon gyakran több kiméletet és tapintatott igénylő szolgálatra.

— Az állatkiállítás előkészületei. A szeptemberi állatkiállítás rendezőbizottságának elnöke dr. Wieland Sándor felhívást bocsájtott ki a gazdakhoz, hogy a kinek alkalmas helye van, a kiállításra a kiállítás napja előtt érkező jószágok részére istállót adni hajlandó-e? Körülbelül 50 gazdát irt össze az előjáróság, a kiknek alkal-

mas istállóik vannak és most egyenként hívják fel őket. Maga a községi előljáróság 30 lovat, 30 szarvasmarhát helyez el istállóiban. A takarmányt természetesen megtérítik a gazdáknak, a mit a jószágok fogyasztanak.

— **Kivándorlás.** Csak folyik-folyik a szakadatlan áradat, a mely a munkászekek legjavát viszi már Amerikába. Szarvasról már ez évben 23-an kértek és kaptak kivándorlás céljából utlevelet, — legöbbsnyire Amerikába. Tizenketten már utra is keltek.

— **Műkedvelői előadás.** A szarvasi helyi tanító-egyesület f. évi aug. hó 18-án a budapesti Ferenc József tanítók házában tett szobalapítványának gyarapítására jótékonycélú előadást rendez. Szinre kerül Gerő Károlynak „Vadgalamb” poetikusan népsziműve. A főbb szerepeket Saskóné Benka Jolán, Dimény Juliska, Haviár Ilonka, Ponyiczky Margit, Bereczky Gábor, dr. Danes Szilárd, Privler Pál, Pataki János és Molnár János játsszák, a kikkel a kisebb szereplők s a falu népe ötven közreműködőt tesz ki. Az előadás után táncmulatság lesz.

— **Adókievetés.** A szarvasi m. kir. adóhivatal területére alakult adókievető bizottság Zlinszky István elnöke alatt f. hó 22-én tárgyalta le a nyilvános számadásra kötelezett egyletek és vállalatok 1907 évi adóját. Előadó Grineusz György kir. pénzügyigazgató helyettes javaslatát — a mely a múlt évi adótól igen csekély mértékben tért el — úgy a bizottság összes tagjai, valamint az érdekelt pénzintézetek megbízottai elfogadták, s így a tárgyalás egészen simán folyt le.

— **Tanárválasztás.** A szarvasi főgimnázium felügyelőbizottsága július 26-án ülést tartott, a hol a tanítóképző új állásaira a választásokat megejtették: Természetrájk és földrajztanárul dr. Krcsmárik Endrét, vallástanáruul Tóth József orosházi segédlelkészt választották meg. A tanítóképző igazgatójává Papszász Gyula tanítóképző intézeti tanárt választották.

— **A községi mérnök hadgyakorlata.** Ponyiczky Kálmán községi mérnököt hadgyakorlatra hívták be, de a képviselőtestület kérte a gyakorlat alól felmentését, tekintettel arra, hogy a községi építkezéseknél a mérnökre most nagy szükség van. Most jött meg a honvédelmi miniszter határozata, a mely szerint Ponyiczky Kálmánt tekintetéből felmenti a katonai gyakorlat alól.

— **A vármegyei leányárvaház ügye.** A vármegyei szeretetház létesítése módjainak megbeszélésére kiküldött bi-

zottság hétfőn tartotta meg legelső ülését. A bizottságba a Fehér-Kereszt Egyesület gróf Almássy Dénesné, Márky Janosné, dr. Ladies László, dr. Berkes Sándor, dr. Széll Imrét és Daimel Lajost küldötte ki. A tegnapi megtartott ülésen, melyen gróf Almássy Dénesné is részt vett, Ambrus Sándor alispán elnököt. Minden felszólaló egyetértett abban, hogy a szeretetházra szükség van s hogy az a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel — melyeket múlt számban ismertettünk — létesíthető is. A bizottság beható eszmecsere után megbízta az alispánt, hogy készítsen alapszabálytervezetet és az államépítészeti hivatal segítségével készíttesse el a költségvetést; ezeknek megtörténte után pedig hívja össze újlag a bizottságot, amely ekkor fogja végleges határozatát meghozni.

— **Feloszlott munkásszakcsoportok.** A vármegye területén működő szakcsoportok közül újabb megint felfüggesztett kettőt a közigazgatási hatóság. A felfüggesztett szakcsoportok ezúttal a gyulai építőmunkásoké, akik vakmerő terrorizálással akartak tagokat fogdosni. A múlt hetekben felszólították ugyanis Schilinger Jakab kereskedőt, hogy boesassa el az épületénél dolgozó azon két munkást, akik nem tagjai a szakcsoportnak. Mikor pedig kívánságuk nem talált meghallgatásra, bojkottálták a kereskedőt és társait is. A másik szakcsoportot már feloszlatta a miniszter. Ez a csoport Orosházán rakoncátlankodik a szabómunkások és munkásnők körében. A terror dolgozott itt is, míg az alispán fel nem függesztette a csoport működését. Ez a határozat a belügyminiszter elé került, aki most feloszlatta a szakcsoportot.

— **Előléptetett utkaparók.** Nemrég megirtuk, hogy a miniszter jóváhagyta törvényhatóságunknak az utkaparók fizetésjavítására vonatkozó határozatát. E jóváhagyó rendelet alapján Ambrus Sándor most állította egybe az I. osztályú utkaparók névsorát. E szerint első osztályú utkaparók lettek a szarvasi járásban: Dankó György, Tisljár György és Trenyik Márton.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Borzalmas szerencsétlenségnek volt okozója az orosházi szekeresek azon általános virtuskodása, hogy a vicinálit megelőzzék. Csak az lehet az ok, mert másképp nem lehet megérteni, hogy ott a hol már messziről látni a pöfékelő vonatot s a szem előtt semmi nem áll, mégis megtörténhessék egy olyan szerencsétlenség, mint a minő a múlt héten. Hima János gépész, a fia, meg egy lelenházból nálok nevelésben lévő kis gyermek kocsin mentek kifelé a makói úton — A Tótkomlós felé reggel 6 óra 2 perckor induló vonat éppen akkor kerülte meg a községet és jött nagy pöfékelve feléjük. A vonat fűtanuk állításai szerint fűtült is, de a kocsin levők nem vagy nem is akarták meghallani, neki vágtattak az átjárónak. A mozdony a kocsit elütötte, úgy, hogy teljesen összetört, a benne levőket pedig messzire hajította a buza közé. A kocsin levő esélőgépkémény is messzire elrepült. A lovak a kocsirud végével olvágtattak. A szerencsétlenül jártak mindannyian erős zuzódásokat szenvedtek úgy, hogy felgyógyulásuk is kétséges.

— **A DMKE. ingyen népkönyvtárai.** A délmagyarországi közművelődési

egyesület már régebben elhatározta, hogy a magyarosodás és a műveltség terjesztése érdekében ingyen népkönyvtárakat állít fel a kerületébe eső községekben. Békésvármegye alispánja szintén kapott a DMKE elnökségétől egy átiratot, melyben arra kéri fel vármegyénk alispánját, hogy tudassa a DMKE elnökségével azoknak a községeknek a névsorát, amelyek a közművelődési egyesület ingyen népkönyvtárát és könyvtárszekerényeit elfogadni óhajtják. Azoknak a községeknek, a melyek ilyen ingyen népkönyvtárak létesítését akarják, képviselőtestületi közgyűlésen kell elhatározni, hogy a népkönyvtár felállítását óhajtják; a képviselőtestületi határozatot azután a vármegyei közgyűlésen megerősítik és az ingyen könyvek és szekrények azonnal a községek rendelkezésére állanak. Az egyes községek területén megalakult egyesületek és körök is teljesen díjtalanul megkapják a DMKE kiadványait, ha azok elnökségük útján a D. M. K. E. elnökségét Szegeden megkeresik.

— **Szerencsétlenül járt béres.** Czigléczi János, Medvegy Mihály helybeli gazdálkodó bérese július 24-én gazdája tanyájáról terhes szekérrel jött be. Nem tudni hogyan, menetközben a kocsirol leesett még pedig oly szerencsétlenül, hogy a jól megrakott szekér keresztül ment rajta. Sérülései életveszélyesek, úgy, hogy felgyógyulásához igen kevés a remény.

— **Községi tisztviselők fizetésrendezése.** A községi tisztviselők drágasági pótléka, illetve fizetésrendezése tárgyában kiküldött bizottságot tegnap délután 3 órára hívta össze a községi bíró, a hol a tisztviselők kérelmét beható tárgyalás alá vették. A bizottság javaslatát jövő számunkban ismertetjük.

— **Javitják az öcsödi hidat.** A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a Hármas-Körös-híd alépitményei, melyeket az idő vasfoga már alaposan megtépázott, sürgősen renováltassanak. Az alispán e célra már 500 korona előleget utalt ki az államépítészeti hivatalnak.

— **Lemondott községi irnokok.** Van még nálunk rosszabb világ is! Ezt igazolja Doboz község irnokainak sorsa, akik a községtől évi 400 korona fizetést kaptak nehéz munkájukért. Most azután lemondtak állásukról, kijelentvén, hogy ennyi fizetésből lehetetlen megélni. A község is belátta ezt és mozgalom indult meg az iránt, hogy emberséges díjazás megadásával bírják rá a lemondott tisztviselőket állásuk ismét elfoglalására.

— **A megyei háziipar bizottság.** Tudva levő, hogy pár hónapja már, hogy megalakult Békésvármegyében a

házi ipar
célul tűz
De enne
működés
választot
ipar azo
Most öss
bizottság
vagy tal
még egy

zán bét
mely elj
Jakab-fé
300—35
mennyis
egyik he
a mely
ban gy
tők és
sikerült
pet meg
60000 k

—
középisk
3-án az
táncmul
delmét V
rálására

—
A hatóság
el. Ezt az
natosított
lakos; a
szabadon
a háziak
gazda tíz
ajkán és
szett kuty
szerencsés
megy arr
sikoltozás
sította az
kutya a
budapesti

—
katasztrá
idején a
ség főjeg
buzája te
9 mm. e
az a sajt
árpából

—
Most is
héten! E
Dankó
kot, kar
akkori
a nevez
mét jól
ismét lá
ron, d
mert az
felébred
ubvarra
jok a k
vések a

házi ipari központi bizottság, a mely célul tűzte ki a házi ipar fejlesztését. De ennek a szép bizottságnak eddigi működése teljesen kimerült abban, hogy választott egy helyi bizottságot. A házi ipar azonban még nem akart fejlődni. Most összehívta az alispán a központi bizottságot, hogy tegyenek is valamit, vagy talán majd megint választanak még egy új albizottságot?

— Nagy tűz Orosházán. Orosházán hétfőn délután nagy tűz volt, a mely elpusztította a virágzó Taffler Jakab-féle cirokgyárat. A gyárban, mely 300—350 munkást foglalkoztat, nagy mennyiségű cirok volt felhalmozva egyik helyiségében s ott tört ki a tűz, a mely azután a könnyen égő anyagban gyorsan haladt tovább. A tűzoltók és összesereglett nép segítségével sikerült a tüzet lokalizálni és a telepet megmenteni, de a kár így is 50—60000 koronát tesz ki.

— Multság. A Szarvason időző középiskolai tanuló ifjuság augusztus 3-án az Erzsébet-ligeti kioszkban nyári táncmulatságot rendez, melynek jóvödelmét Vajda Péter sírjának restaurálására óhajtják fordítani.

— **Összemarta a veszett kutya.** A hatóság Szarvason ebzárlatot rendelt el. Ezt az intézkedést azonban nem fogadtosította Gyuricsán Pál szentesuti tanya lakos; a nagy kuvasz-kutyát tanyaőrzésre szabadon hagyta s ez kedden délelőtt, míg a háziak az aratásnál voltak elfoglalva, a gazda tiz éves leánykájára ugrott s arcán, ajkán és kezén össze-vissza marta. A veszett kutya bizonyára szétszaggatta volna a szerencsétlen gyermeket, ha véletlenül nem megy arra egy szentesi ember s a leányka sikoltozására segítségére nem siet. Ez értesítette aztán a történetekről a szülőket. A kutya a tanyáról elmenevült a kis leányt a budapesti Pasteur intézetbe szállították.

— **Tíz mázsás buza termés.** katasztrális holdon. Jól esik e szűk termés idején a híradás arról, hogy Kondoros község főjegyzőjének átlag holdanként 10 mm. buzája termett, árpából azonban már csak 9 mm. egy kat. holdon. A dologban csak az a sajnos, hogy úgy a buzából, mint az árpából esupán 1—1 hold a vetése.

— **Megzavart aprójószág tolvajok.** Most is még ismeretlen tettesek a múlt héten! Piacskó István ev. lelkésztől és Dankó Soma cv. tanítótól 80 darab tyúkot, kaptant loptak el. Valószínűleg az akkori tettesek azon hisztemben, hogy a nevezetek háziszárnyas-állománya ismét jól felsaporodhatott, hétfőn éjjel ismét látogatást tettek a baromfi-udvaron, de szerencsére eredménytelenül, mert az aprójószág lármájától a lelkész felébredt, ki aztan fegyvert fogott és az ubvarra sietett, de ekkor már a tolvajok a kerítésen túl voltak és a tett lövések aligha sebesítette meg őket.

— **Pártoljuk a hazai ipart!** Be

sokszor halljuk e szótat és mégis szükségleteink fedezésénél nem vigyázunk eléggé, hogy ne osztrák árut vásároljunk. Ezer meg ezer idegen fogtisztító szert vesz naponta a magyar közönség, mikor itt van most a kiváló magyar gyártmány a Brázay féle KALOGÉN sóborszesz fogkrém, mely valósággal ideális fogtisztító és ápoló szer.

— Minden praktikus háziasszonyra nézve nagy nyereség, ha a Globusz tisztító kivonatot használja, melyet a Fritza Schulz jun. r. t. gyárt Lipcsében, Neuburgban, Egerben és Lincelnban New-York mellett. Évente több mint 70 millió Globusz tisztító-kivonatot küldenek szét, a mi bizonyítéka annak, hogy ez a fémtisztítószer általános és megérdemelt figyelemnek örvend, és hogy több millió háztartásban, műhelyben, üzletben, katonaságnál, vasutnál és szállítótársaságnál használják. Csak elsőrendű szer örvend ilyen elterjedtségnek. A Globusz tisztítószer kivonatot a legjobb nyersanyagokból, különösen neuburgi homokkrétából állítják elő, amely páratlan jó minőségben csakis a Fritz Schulz jun. r. t. bányáiban található és azt gőziszapgyárakban legújabb gépekkel legfinomabb minőségre dolgozzák ki.

A csongrádi rablógyilkosok elfogatása.

A szarvasi csendőrorrmester fogta el őket.

A főcinkos beismerésben.

Lapunk előző helyén említést tettünk arról, hogy Kozák János örmester még hétfőn elfogott egy gyanus cigánykaravánt, melynek tagjait a csongrádi rablógyilkosság elkövetésével gyanúsították. Most vesszük az értesülést, hogy Farkas József cigány, a banda vezére bevallotta, hogy a gyilkosságot ő és társai követték el.

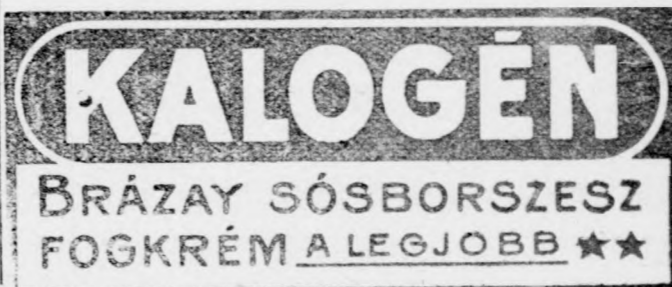
A karavánhoz tartoztak még Farkas Sándor és Farkas Károly kőbor cigányok, kik Balog Péter szentandrászi és Igró János csongrádi cigányokkal szövetkezve törtek rá a csongrádi malom felügyelőjére és azt kegyetlenül meggyilkolták. Az elrabolt pénz nagy részét megtalálták náluk. A kitűnő fogás egyedül Kozák csendőrorrvezető érdeme, ki megkapja a gyilkosok kézrekerítője számára a malom igazgatósága által kitűzött 500 k. jutalmat.

Szerkesztői üzenetek.

F. E. Sem az előzőleg átadott, sem a most beküldött vers nem közölhető. — **K. P.** — Névtelenül megjelent cikkek épen azért jelennek így meg, mert írójuk nem akarja, hogy tudják hogy ő írta azt. Ezek szerint azon körülmény, hogy egy cikk név kitétele nélkül jelent meg, még nem jelenti azt, hogy azt a szerkesztő írta. — **G. J.** — Legközelebbi számunkban közöljük.

Nyílt-tér.

Akik az aug. 3-án tartandó nyári diákmulatságra tévedésből meghívót nem kaptak s a megjelenésre jogosultságot tartanak, ez uton hívja meg tisztelettel a rendezőség.

Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Béla.
Laptulajdonos: Dr. Haviár Gyula.
Nyomatott Sámuel A.-nál Szarvason.

Hirdetmény.

Szarvas község alulírott előljáró sága ezennel közhírré teszi, hogy az érvényben lévő vármegyei építkezési szabályrendelet 48-S-a értelmében a kapu bejáráshoz szükséges dobogót a a megszabott mélység és magasság szerint beltelke előtt kellő csinnal és célszerűen készíttetni minden tulajdonos köteleztetik; miután több ízben tapasztaltatott, miszerint a községi csapadékvíz levezető árkokban esőzések alkalmával a csapadék viz sok helyen nem talál lefolyást, a minek legtöbb helyen az az oka, hogy a háztulajdonosok a kapu bejárás előtti dobogókat nem tartják tisztán néhol pedig teljesen rozszant állapotban vannak; emellett felhívatnak a háztulajdonosok, hogy a házaik előtt lévő kapu bejáró dobogókat mindenki tisztíttassa ki, s a kinél egyáltalában nincsen, avagy rozszant állapotban van, a szabályrendeletben előirt méretek szerint a lehető legrövidebb idő alatt készítsék el.

Szarvas, 1907. évi július 6-án.

JESZENSZKY, VALKOVSKY,
h. főjegyző. bíró.

Piaci árak.

Péntek, július 26-én.

Ő buza (métermázsája)	Frt	kr
Piros buza	11	20
Mercantil buza	11	00
Sárgás buza	10	90
Árpa ő	6	30
Zab	7	00
Csőves kukorica	—	—
Morzolt kukorica	5	25
Repece	14	85
Köles	—	—
Lucernamag	—	—
Hizott sertés (kilója)	—	46

Új és használt

könyveket,

disz műveket

és egész

könyvtárakat

legmagasabb

árban vásárol

SÁMUEL A.

könyv- és papirkereskedése

SZÁRVASON.

Bérbe kiadó.

Özv. Moravcsik Józsefnének Juhász-utcai háza. — Értekezni lehet a tulajdonosnál.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZE VÉNY TÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek**, úgyszintén **magénjárók** (uti-mozdonyok) cseplési, vontatási és szántási oszlopra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

Földeladás.

Tul a körösi 109 kat. hold

szántó föld örök áron eladó.

Értekezhetni lehet

özv. Moravcsik Józsefnénél,

Kiadó üzlethelyiségek.

A Szt. István-utca 213. házszám alatt (a volt Cserepes korcsma) két, célszerűen épített üzlethelyiség szeptember 1-től bérbe kiadó.

Értekezhetni

1—3

Holub István
tulajdonossal.

Cséplőgép eladás.

Békésszentandrason 1 drb igen jókarban lévő 6-os nagyságu cséplőgép, jutányos áron azonnal eladó.

Értekezhetni

1—3

Tomásovszky Sámuelnél.

Pártoljuk a hazai ipart!

Butorvásárlók figyelmébe ajánlom.

Sikerült egy budapesti elsőrendű céggel olyan megállapodásra jutnom, hogy állandó lakással bíró egyéneknek mindenféle butorokat, teljes lakás berendezéseket, csekély havi részlet — törlesztés mellett is szállíthatok ugyanolyan árban mint, hogyha készpénzért vásárolnak.

300 koronáig 10 korona havi törlesztés váltó követelés és jó-tálló nélkül.

Mindenki szolid jó minőségű, hazai — gyártmányt vásárol.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálok.

N. érdemű közönség szíves pártfogását

kérve maradok

kiváló tisztelettel

Gross Sándor,

Ezelőtt *Szichta Tivadar* üveghereskedő.

Ajánlom elsőrendű befőttes üvegeimet. Vendéglősöknek mindenféle edényeket. Lakodalmakra kikölcsönzők.

Állandó nagy raktár mindenféle üveg, porcellán, majolika, disztárgyak, lámpa, tükör, kép, vaságyak és hajított fa székekben.

Elvállalok mindenféle épület üvegezést és képkeretezést jutányos árban.

A Pesti Napló új karácsonyi ajándéka.

A Pesti Napló karácsonyi albumainak sorozata a magyar génius javakinesei-nek gyűjteménye. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen díszes formában mutatták be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi eseményszámba ment a magyar könyvpiacra. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb diszmunkák nem igen jelentek meg. S a Pesti Napló az ő albumait ajándékol adja az előfizetőinek.

A Pesti Napló idei ajándéka az 1907. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a Pesti Napló diszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítására fényével felül fogja múlni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje különb volt az előzőnél, pedig az előző kötetek is egytől-egyig remek diszművek voltak. — A Pesti Napló idei ajándék-könyve

R Á K Ó C Z I A L B U M

lesz. Nem tudományos, csak történelem kutatásában gyökerező irodalmi és művészeti diszmunka lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünnepnapjait és izgalmas hétköznapjait. Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélységes hangulatait, dicsőségét és szenvedéseit. Javairók fogják megírni a nagy szabadságharcz eleven krónikáját. És meg fog szólalni ebben a kötetben a kor költészete és izzó muzsikája. A dalnokot és a tárogatót is tanuságba idézzük. S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képben, rajzban ábrázolja azt a szentséges hőskort.

Nagyszabásu festmények, elsőragu illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több színnyomású képben fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet első rangú mesterére bizzuk. Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is.

Ezt az új páratlan diszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül minden új előfizető is, a ki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve, a ki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél-és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módokatokra vonatkozólag a

Pesti Napló kiadóhivatala Budapest, Andrásy-ut 27. szám.

Előfizetési ár: Egy évre 28 k., félévre 14 k., negyedévre 7 k., egy óra 2 k. 40 fillér.

Mutatvány számot szívesen küldünk.

Világkiállítás Szt. Louis 1904 legfőbb különtes, Grand Prix

Globusz

fémfiszító
kivonat

minden más fiszítószer felülmul

HÁLA

köszönetem, hogy minden tődő-
és torokbajban szenvedéssel szí-
vesen és díjtalanul közlök, mily-
módon szabadult most már tanító
fiam egy egyszerű, olcsó és hatásos
termék által hosszadalmas szen-
vedésétől.

X. Baumgartl, Gastwirt
in Neudek bei Karlsbad.

... KÖNYVNYOMDA ...
.. KÖNYVKÖTÉSZET ..

!! FIGYELEM !!

Van szerencsém a t. vevőkö-
zönség szives tudomására
hozni, hogy 27 év óta fennálló

KÖNYVNYOMDÁMAT,
KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSEMET

a modern kor igényeinek
teljesen megfelelően berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETTEL

— nagyobbitottam. —

Ugy könyvnyomdában,
könyvkötészetemben, va-
lamint könyv- és papir-
kereskedésemben a gyors
és pontos kiszolgálásról b.
megrendelőimet és vevőimet
— előre is biztosíthatom. —

— Kiváló tisztelettel —

SÁMUEL ADOLF.

KÖNYV- ÉS PAPIR-
.. KERESKEDÉS ..

KÖNYV- ÉS PAPIR-
.. KERESKEDÉS ..

Kossuth

Kézirat

H

kénytel

emző

megszá

nek el

nyomat

kémény

át a sz

itt meg

embere

lunk m

len, hog

zanak a

ipari ki

biztosít

ságát.

Mi

álló kat

város j

tástól n

maga á

zatokat

lésében

munka

tételét.

Vulpes d

Emel sz

Tágas e

Hogy eif

Elbájolta

Még akk

Mikor t

Vásárhel

Kéjlek é

S a szor

Mert saj

Urrá a v

De Vulpe

Söt mind

Kiáll ver

S büszke